

הינשוף המשטרתי שוב מעורר מחלוקת

מחקר: גם מיץ תפוזים עשוי להוביל להרשעה בשכרות

עפרה אידלמן

לדברי בר אילן, הציבור אינו מודע לכך שגם במשקאות הק"ל יש ריכוז נמוך של אלכוהול. לדבריו, "ליטר מיץ תפוזים סחוט יכול להיות שקול לכוס בירה, אם אדם שתה חצי כוס בירה, שלכל הדעות לא עושה כלום לאף אחד, ומוסיף מיץ תפוזים, הוא עלול להיחשב שיכור".

בסיכום חוות דעתו כתב בר אילן, כי "מצב כזה עלול להוביל לכך שבמדידות עם מכשיר הינשוף של נבדקים בשטח, עלול להתוצאה שתתקבל להיות גבוהה משמעותית מהערך האמיתי, באופן שיחרוץ רינו של אדם לש"כרות גם אם לא היה שיכור". בר

אמינותו של מכשיר הינשוף, המשמש את משטרת ישראל בבדיקת ריכוזי אלכוהול בדמם של נהגים, שוב עומדת במחלוקת בבית המשפט לתעבורה בירושלים. בסדרת בדיקות שערך מומחה שנשכר מטעם הגנתו של נאשם בנהיגה בשכרות, נמצא כי גורמים חיצוניים, כגון טמפרטורה, לחות וזמן נשיפה ומהירותה, עלולים להשפיע על תוצאות המדידה המתקבלות בינשוף, באופן העשוי לגרום למי שאינו שיכור להיחשב ככזה. עוד עולה מן הניסוי שבוצע במכשיר, כי הינשוף מעוות כלפי מעלה את ריכוז האלכוהול המצוי בחומרים מסיימים, וקורא כאלכוהול חז"מרים שאינם כאלה, כמו אצטון וחומצה אצטית.

הבדיקות נערכו על ידי ד"ר יגאל בר אילן, ראש המחלקה לכימיה אנליטית במכון המחקר מיג"ל ומרצה במכללת תל חי, בפיקוח המשטרה ובשיתוף פעולה עם יצרנית הינשוף, חברת "דרא" גר" הגרמנית. מממצאיו של בר אילן עולה, כי במשקאות קלים, שבהם קיים ריכוז אלכוהול הנמוך מ-1%, כגון מיץ ענבים תירוש, מיץ ענבים מוסקט, מיץ תפוזים ומשקה אנרגיה, עיוות מכשיר הינשוף את תוצאות המדידה בסיטות גדולות כלפי מעלה.

כך למשל, לגבי מיץ ענבים תירוש, רשם המכשיר ריכוז הגבוה ב-36% מריכוז האלכוהול האמיתי בו; במשקה האנרגיה שנבדק רשם המכשיר ריכוז אלכוהול הגבוה ב-27% מריכוז האלכוהול האמיתי; ולגבי מיץ התפוזים רשם המכשיר ריכוז אלכוהול הגבוה ב-18% מריכוזו האמיתי. כמו כן, כשהוסיפו למשקאות אלה מנת אלכוהול ידועה, מכשיר הינשוף קרא ערכים גבוהים יותר מהכימות שנוספה.

”
אם אדם שתה חצי כוס בירה ואז מעט מיץ, הוא ייחשב לשיכור
 ד"ר יגאל בר אילן

”
ייתכן שאלפי נהגים בישראל מורשעים על לא עוול בכפם
 עו"ד ערן בן עמי

אילן הרגיש, כי בדיקתו היתה חלקית והוגבלה על ידי המשטרה לשבועיים בלבד. על כן, ברשימת מסקנותיו כתב כי "עובדות אלה מחייבות את המשך בדיקת הינשוף".

עו"ד ערן בן עמי, שיום את הבדיקה, אמר כי ייתכן שאלפי נהגים בישראל מורשעים על לא עוול בכפם.

לדבריו, רף השכרות ביש"ראל נמוך מבמדינות אחרות, כך ש"שיכור" בישראל היה משוחרר בחו"ל לחופשי, בעוד שבארץ היה מאבד את רישיונו לשנתיים.

סע לרוויה
 במשקאות קלים קיים ריכוז נמוך של אלכוהול, ואולם על פי בדיקות הינשוף, כוס שלהם שקולה לכמה כוסות בירה

סטיות בריכוז האלכוהול שנושם בבדיקת מכשיר הינשוף

 מיץ תפוזים טבעי ריכוז הגבוה ב-18% מהקיים	 משקה אנרגיה ריכוז הגבוה ב-27% מהקיים	 מיץ ענבים תירוש ריכוז הגבוה ב-36% מהקיים
---	---	---

תצלום: יגאל בר אילן

מד האלכוהול המשטרה השתכר

בדיקת מומחה מערערת את אמינות הינשוף: אדם ששתה מיץ תפוזים התגלה כ"שיכור"

אודי עציון | כתב "ידיעות אחרונות"

נוכחותו בגוף של אצטון, חומר נפוץ בקרב חולי סוכרת ואנשים שנמצאים בדאטה, משפיעה גם היא לרעה על התוצאות שמציג המכשיר.

הפרקליט שיזם את הבדיקה במסגרת משפט של נהג שנמצא שיכור בבדיקת ינשוף, התריע אתמול: "ייתכן מאוד שבישראל הורשעו ומורשעים מידי יום עשרות אלפי נהגים בעבירת נהיגה בשכרות ורשיונם נשלל לתקופת מינימום של שנתיים ואף יותר. הבעיה אינה עם השיכורים הכבדים אלא עם הנהגים שומרי החוק שהינשוף עלול להפוך אותם לעברייני תנועה כבדים על לא עוול בכפם. המשטרה חייבת להעלות אף רף השכרות שקבעה כדי להיפסיק להרשיע הפים מפשע".

מאגף התנועה במשטרה נמסר בתגובה: "הינשוף הינו אמין כפי שנקבע כבר על ידי משטרות אחרות בעולם המשתמשות בו ועל ידי מומחים ובתי משפט בישראל. הממצאים חסרי תוקף משפטי או השלכה על אכיפת הנהיגה בשכרות, שבה נמשיך כרגיל".

במשטרה הבהירו כי נכון לעכשיו לא יבוטלו תביעות שהוגשו נגד נהגים שנמ" צאו שיכורים בבדיקת הינשוף ולא ייפתחו מחדש תיקים שבהם הורשעו נהגים על פי בדיקותיה.

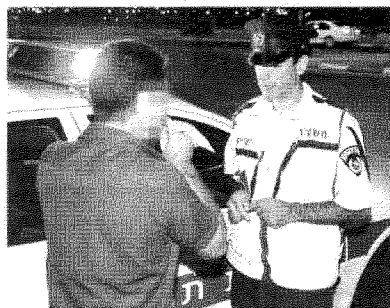
בוליתם עם חברים במסעדה והסתפקתם במיץ תפוזים או במיץ מנגו? כדאי שתחשבו פעמיים לפני שאתם מתיישבים ליד ההגה. הסיבה: אם שוטר יעכב אתכם לבדיקה ייתכן שמד האלכוהול יציג על כך שאתם שיכורים.

המשטרה משתמשת כבר כחמש שנים בינשוף, מכשיר למדידת כמות האלכוהול באוויר נשוף, וזאת במטרה לאתר נהגים שיכורים ולמנוע תאונות דרכים.

בעבר כבר נשמעו טענות על כך שהמכשיר איננו אמין. אלא שכעת נשמעות הטענות הללו משכנעות מאי פעם, וזאת בעקבות

בדיקה חיצונית ראשונה מסוגה שנערכה למי כשיר על ידי מומחה, בהוראת בית המשפט.

הבדיקה נערכה על ידי ד"ר יגאל ברי אילן, ראש המחלקה לכימיה אנליטית במי כון המחקר מיג"ל. הניסוי נמשך 14 ימים והתוצאות היו מביכות: הוא הציג כשיכור אדם שכלל לא שתה קודם לכן אלכוהול. ליקוי נוסף: המכשיר זיהה מיץ תפוזים כאי לכוהול והפגין רגישות רבה לשיעור הלחות באוויר ולטמפרטורה החיצונית – שגרמו לו לטעות באחוזי האלכוהול. עוד נמצא כי

ינשוף בפעולה. למצולמים אין קשר לידיעה

ב"ינשוף" המשטרה: מיץ ענבים הוא אלכוהול

המשטרה: נמשיך להשתמש במכשיר • עמ' 11

שיכורים ולא מאלכוהול

בדיקה מעבדתית מוסמכת קובעת: מכשיר ה"ינשוף", המשמש לבדיקת רמת האלכוהול בדם של נהגים - אינו אמין • המשטרה: "הבדיקה בוצעה בניגוד לנהלים"

ה"ינשוף" מכשיר במחלוקת

היומיום שלנו וכן גורמים סביבתיים - עלולים להשפיע על תוצאות בדיקת הינשוף. לעמדתנו, בין הגורמים לשינוי תוצאות הבדיקה: שמנים אתריים, אצטון ואף שינויי טמפרטורה ולחות באוויר. כעת, בעקבות חוות הדעת, דורש עו"ד בן עמי מבית המשפט להורות על הפסקת השימוש במכשיר. מנכ"ל עמותת "אור ירוק", שמואל אבואב, אמר אתמול: "במצב שבו האלכוהול הפך למגיפת מדינה, אין שום מקום להקל בסטנדרטים הקיימים". קצין מרדך תביעות באגף התנועה, בני סמו, מסר: "ייעודו של המכשיר הוא לבדוק את רמת האלכוהול באמצעות נשיפה מעומק הריאות. אין לנו בריאות מיץ תפוזים אלא אוויר. הבדיקה למכ"י שיר, שאותה ליוונו, לא נעשתה בהי"תאם להוראות היצרן ולא נבדק ולו אדם אחד. מדובר במכשיר שנמצא בשימוש במדינות רבות בעולם".

שעת נהגים. מכשיר הינשוף, שנכנס לשימוש בדצמבר 2005, משמש לבדיקת רמת האלכוהול בגוף באמצעות נשיפה, ונר"ת תוצאות במיקרוגרם. על פי תקנה 169א' לתקנות התעבורה, אם התוצאה היא מעל 240 מיקרוגרם (לעומת 380 מיקרוגרם בארה"ב) - נחשב הנבדק כמי שנוהג בגילופין. עורכי דין שונים מתנגדים לשימוש במכשיר, בטענה כי מידת אמינותו לא נבדקה מעולם על ידי גורם מוסמך. בע"קבות כך ניהלו עורכי הדין, בהנהגתו של עו"ד ערן בן עמי, מלחמת חורמה בבתי המשפט מול המשטרה, העומדת בתוקף על תקינותו של המכשיר. לט"ענת המתנגדים, במצב הקיים - שבו אלפי נהגים מואשמים מדי יום בעבירת נהיגה בשכרות ורישיונם נשלל לתקופת מינימום של שנתיים - ייתכן שחלקם הורדו מהכביש ללא כל הצדקה. כאמור, בבדיקה שנערכה למכשיר במעבדות מכון המחקר מיג"ל בקריית שמונה, מגלה ראש המחלקה לכימיה אנליטית, ר"ד יגאל בר אילן, בין היתר כי מספר רב של חומרים נגישים בחיי

הבדיקה העלתה, בין השאר, כי חומרים שאנו צורכים בחיי היומיום שלנו עשויים להשפיע על תוצאות בדיקת המכשיר. יתרה מכך, הבדיקה - שנערכה על דעת בית המשפט ובפיקוחם של אנשי מש"טרה - קובעת כי הינשוף מזהה חומרים שאינם אלכוהול - כאלכוהול. בתוך כך, בית משפט לענייני תע"כורה עומד להכריע בקרוב אם מכשיר הינשוף אמין מספיק לצורך ביסוס הרי

איציק סבן, כתבנו לענייני משטרה שתיתב מיץ ענבים מוסקט, ל"י מונטנע של ספרינג, נקטר חמור ציות של תפוזינה או אולי מיץ תפוזים טבעי סחוט של פריגת? - אתם עלולים להיחשב שיכורים. כך קובעת חוות דעת של מומחה לכי"מיה אנליטית, שכרק את תפקוד מכ"י שיר ה"ינשוף" לבדיקת אלכוהול ברם.

! טעות ביהוי	
סוג המשקה	מידת ההשפעה על ה"ינשוף"
מיץ ענבים תירוש (כרמל מזרחי)	36%
נקטר חמוציות פירות יער (תפוזינה)	32%
מיץ ענבי מוסקט (יקבי חברון)	27%
מיץ תפוזים טבעי סחוט (פריגת)	18%
לימוננע (ספרינג)	16%
חשקה קל ענבים (פריגת)	16%
מיץ ענבים מוסקט	12%
חשקה אנרגיה (XL)	2%

מסי	20049638-2	29.10.2009	ישראל פוסט-כותרת	עמוד 4	2	19.21x8.63
-----	------------	------------	------------------	--------	---	------------

בועז ליברמן תקשורת ויחסי ציבור - 92450

חוות דעת: מכשיר ה"ינשוף" מזהה משקאות קלים כאלכוהוליים

בבדיקה שנערכה לראשונה למכשיר, המשמש להרשעה בנהיגה בשכרות, נמצא בנוסף כי שינויי ממפרטורה ולחות משבשים לרעה את התוצאות ■ המשטרה: "מדובר בגרסת ההגנה בתיק של נהיגה בשכרות, ולא בהחלטה שיפוטית; תימשך האכיפה באמצעות ה"ינשוף"

דובר אגף התנועה, רפ"ק יגאל הבשור, מסר אתמול בתגובה: "מדובר בגרסת ההגנה בתיק של נהיגה בשכרות ולא בהחלטה שיפוטית. יתרה מכך, הנושא טרם נבחן בבית המשפט". עוד הוסיף בשור, כי "כדי להעמיד דברים על דיוקם, נדגיש כי האכיפה באמצעות מכשיר ה"ינשוף" תימשך כפי שנעשה עד כה וכל מי שמתבסס על יח"צנות - ידע שאין תוקף משפטי לאמור בפרסום".

ליאור נוביק, אלון חנמון

לכרו כאלכוהולי, אלא בהשפעת הצריכה שלו בשילוב עם אלכוהול על תוצאות בדיקת השכרות ב"ינשוף". בנוסף, נמצא כי לשינויי טמפרטורה ולחות יש גם השפעה לרעה על תוצאות המדידה. כזכור, ב-15 בדצמבר 2005, עם כניסתו לתוקף של החוק לתיקון פקודת התעבורה, הוטלה על נהגים חובה להיבדק ב"ינשוף" גם ללא חשד שהוא, הובהר כי מי שמסרב להיבדק יחשב כשיכור, והמכשיר נקבע כמכשיר העיקרי לקביעת שכרות.

ובבדיקה שנעשתה על ידי ד"ר בר אילן, נמצא כי אינו תקין. מנתוני הבדיקה עולה בין היתר, כי המכשיר זיהה בטעות משקאות קלים שונים כאלכוהול וגרם לסטייה בערכי הבדיקה. כך, למשל, נמצא כי "לימונענע" של ספרינג ומשקה קל ענבים של פריגת גרמו לסטייה של 16 אחוז, נקטר חמוציות פירות יער של תפוזינה לסטייה של 32 אחוז, ומיץ ענבים תירוש של כרמל מזרחי לסטייה של 30-36 אחוז. יש לציין כי אין מדובר בזיהוי המשקה

האם חוות דעת שהוגשה אתמול לבית המשפט לענייני תעבורה בירושלים, עשויה לגרום לפסילתו של מכשיר ה"ינשוף", המשמש את המשטרה לביצוע בדיקות אלכוהול לנהגים? חוות דעת, שהוגשה על ידי ד"ר יגאל בר אילן, ראש המחלקה לכימיה אנליטית במכון המחקר מיג"ל ומרצה במכללת תל חי, מטעם ההגנה בתיק תעבורה שמנהל עו"ד ערן בן עמי, חושפת כי על אף היותו כלי המשמש להרשעת נהגים בנהיגה בשכרות, לא נבדק מכשיר הינשוף לעולם

מס' 20041928-6	29.10.2009	כלכליסט - כותרת	עמוד 10	1	15.47x24.06
בועז ליברמן תקשורת ויחסי ציבור - 92450					

שיעור החריגה בקריאת הינשוף לאחר שחיית אלכוהול המעורבב עם:

18% **15%** **30%**

מיץ תפוזים

לימונענע

מיץ ענבים

לא עבד את הבדיקה

"הינשוף" מזהה מיץ ענבים כאלכוהול

בחוות דעת מומחה שהוגשה במסגרת דיון בבית המשפט נקבע שהמכשיר לבדיקת רמת שכרות אינו תקין. המשטרה: "נמשיך להשתמש במכשיר"

מכשיר הינשוף בפעולה. משמש את משטרת התנועה משנת 2000

אייתי הראור

מכשיר הינשוף המשטרה, המר שמש להרשעת נהגים בעבירת נהיגה בשכרות, נדרש לראשונה לעמוד לבדיקה – ונמצא לא תקין. הבדיקה התקדימית נערכה במסגרת תיק בגין נהיגה בשכרות המתנהל בבית המשפט לענייני תעבורה בירושלים. המכשיר זיהה אלכוהול בכל המשקאות הקלים בטעמי פירות שנבדקו. כמו כן, כאשר נוספה מנת אלכוהול למשקאות הקלים – המכשיר טעה וזיהה ערכים הגבוהים מהתוספת בפועל.

הממצאים עולים מחוות הדעת של מומחה מטעם ההגנה בתיק, הכימאי האנליטי ד"ר יגאל בראילון, בחוות הדעת נכתב כי במסגרת הבדיקה "בוצעו כ-30 ניסויים על משקאות קלים שהוכנסו לסימולטור הרטוב ב-34 מע"ל. התמיסות נמדדו עם ובלתי תוספת אלכוהול. בכל משקאות הפירות שניבדקו נמצא אלכוהול". עוד נכתב כי "בחלק מהניסויים בוצעה תוספת יוזמה של מנת אלכוהול. נמצא כי ברוב המקרים מכשיר הינשוף קרא ערכים גבוהים יותר מהתוספת". למשל הינשוף גילה כי ערך האלכוהול ביחס לריכוז הצפוי היה גבוה ב-30% במיץ ענבים תירוש, בכ-15% בלימונענע ספרינג ובכ-18% במיץ תפוזים טבעי סחוט פריגת.

עוד נטען בחוות הדעת כי כשקירבו למכשיר הינשוף גז מוגנים פריאון, שמן אתרי של חרדל וציפורן – ככולם התקבלה התוצאה "אלכוהול בפה". נוסף על כך, נטען כי בהשוואה בין נושפים

שונים נמצאו סטיות מדירה משמעותיות ומובדקות הקשורות לזמן ולנפח הנשיפה, וייתכן אף למין הנושף. על פי חוות הדעת, "מצב כזה עלול להוביל לכך שבמדודות מכשיר ינשוף של נבדקים בשטח עלולה התוצאה שתתקבל להיות גבוהה משמעותית מהערך האמיתי, באופן שיהרוץ את דינו של אדם גם אם לא היה שיכור".

עתה יצטרך בית המשפט להחליט אם לקבל את ממצאי חוות הדעת שהציג עו"ד ערן בן-עמי מטעם ההגנה. מכשיר הינשוף נמצא בשימוש משטר התנועה משנת 2000 לאכיפת נהיגה בשכרות. מהמשטרה נמסר בתגובה: "הנושא טרם נבחן בבית המשפט והאכיפה באמצעות המכשיר תימשך כפי שנעשה עד היום".

צילום: שאול זילן

מחקר: המכשיר לאיתור נהגים שיכורים לא אמין

"מתנהג באופן בעייתי"
בדיקת ינשוף
ציילום: אריק סולטן

הבלוף של הינשוף

תוצאות המחקר מביכות: מתברר שה"ינשוף" זיהה גם מיץ תפוזים ולימונדה כמשקה אלכוהולי ■ תגובת המשטרה: "מדובר בשרלטנות - המכשיר אמין והאכיפה תימשך"

נותו, והשאירה את המלאכה לשר התחבורה ולמשטרה הייתה עובדה שנעלמה מעיני הציבור". בתגובה מסר ניצב אבי בן חמו, ראש אגף התנועה במשטרה: "מדובר בשרלטנות. מכשיר הינשוף הוא מכשיר אמין שנבדק על ידי ידני ועל ידי מומחים בעלי שם. אני מאמין שבית המשפט יבחן היטב את המכשיר ויגיע למסקנה שאנחנו הגענו אליה - שמדובר במכשיר אמין ביותר לאיתור נהגים שיכורים". ואילו דובר אגף התנועה במשטרה, רפ"ק יגאל הבשור, מסר: "מדובר בגרסת ההגנה בתיק של נהיגה בשכרות ולא בהחלטה שיפוטית. יתרה מכך, הנושא טרם נבחן בבית המשפט. נדגיש כי האכיפה באמצעות מכשיר הינשוף תימשך".

יגאל בר אילן, כימאי אנליטי, ראש המחלקה לכימיה אנליטית במעבדת מיג"ל בע"מ בקריית שמונה. באוגוסט נמסר המכשיר לחברה, ובמהלך הבדיקות נכחו במעבדה כמה קצינים של אגף התנועה במשטרה, וביניהם רב פקד דוד כתר ורב פקד בני סמו. כסיכום נכתב כי 52 חומרים שונים מתוך עשרות שנבדקו הצליחו להשפיע על אמינות המכשיר ויצרו תוצאות המעידות לכאורה על הימצאות אלכוהול במשקה, אף שהיה מדובר במשקאות קלים. עו"ד ערן בן עמי, שמייצג נהג שנתפס נוהג בגי"ל לופין ובעקבות כך החליט בית המשפט להורות על בדיקת המכשיר, אמר: "העובדה כי הכנסת אישורה במכשיר מרעי לשימוש, ללא שטוחה לבדוק את תקי"

מאת אבי אשכנזי

בית המשפט בירושלים התייר אתמול לפרסם את תוצאות מבחן התקינות שנערך למכשיר הינשוף המשטרה המשימש לאיתור נהגים שיכורים, המתארות תמונה מביכה. בחלק מן הבדיקות התבלבל מכשיר הינשוף וזיהה כמה משקאות קלים כמשקאות משכרים. כך למשל, זיהה המכשיר משקה לימונענע כאלכוהולי. במשקה נקטר חמוציות ופירות יער של תפוזינה זיהה המכשיר 32 אחוזי אלכוהול, ובמיץ תפוזים סחוט טרי נרשמו 18 אחוזי אלכוהול. את המחקר, שבוצע על פי החלטת בית המשפט לתעבורה בירושלים, ערך ר"ר